بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޤަޟިއްޔާ ނިމުނު ގޮތުގެ ޚުލާޞާ

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2020/HC-A/233
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: އަޙްމަދު ސަޢީދު / [illegible]، އދ. މާމިގިލި
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- ޝަރީޢަތްހިންގުނު ތާރީޚު: 11 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1442 / 28 އޮކްޓޫބަރު 2020
- ނިމުނު ތާރީޚު: 16 ރަބީޢުލްއައްވަލް 1442 / 02 ނޮވެމްބަރު 2020

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ފައިސަލް
ފަނޑިޔާރު މުޙައްމަދު ނިޔާޒް
ފަނޑިޔާރު ހުސައިން ޝަހީދު

- އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު މައްސަލަ:
- ނަންބަރު: 145-J/ECA/2020/623
- ނިންމި ކޯޓު: ޖުވެނައިލް ކޯޓު
- ޤާޟީ: ކޯޓު އަހުމަދު
- ހުކުމްކުރި ތާރީޚު: 07 އޮކްޓޫބަރު 2020
- ނިމުނު ތާރީޚު: 07 އޮކްޓޫބަރު 2020

- ## ދަޢުވާގެ ޚުލާޞާ:

މިއީ، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/ECA/2020/623 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރުއްވިގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތް ނޫންކަމަށް ބުނެ އެއަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި އދ. މާމިގިލި، ނެރުންގެ، އަޙްމަދު ޝާހިދުގެ ފަރާތުން ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެކެވެ.

މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރައްވާ ފަރާތަކީ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހެވެ.

- ## ފާހަގަކުރެވުނު ނުކުތާތައް:

-01 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/ECA/2020/623 ކޯޓު އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެކޯޓު އަމުރަކީ 29 ޑިސެމްބަރު 2020 ވަނަ ދުވަހުގެ 20:38 ހާއިރު، (ނަން އުނިކުރެވިފައި) މިހާރު ދިރިއުޅުއްވާ ގޭގެ ފާހަނގެ ތެރޭގައި ކުއްޖާ އެގޭގައި ދިރިއުޅޭ އދ. މާމިގިލި، ނެރުންގެ، އަޙްމަދު ޝާހިދު ބޭނުންކުރަމުންދާ [illegible] މޮބައިލް ފޯނުން (ނަން އުނިކުރެވިފައި) [illegible] އަޙްމަދު [illegible] ނެރުންގެ، އަޙްމަދު ޝާހިދުއަށް [illegible] ކޯޓު އަމުރުކުރެއެވެ.

-02 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/ECA/2020/623 ކޯޓު އަމުރު އެކޯޓުން ނެރުއްވިގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާ އެއްގޮތް ނޫންކަމަށް ބުނެ އެއަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އެދި

އަޙްމަދު ސާލިހުގެ ފަރާތުން އަންނަނިވި 03 (ތިނެއް) ނުކުތާ ހުށަހަޅާ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ؛

- ފުރަތަމަ ނުކުތާއަކީ: ފުލުހުން ތަޙުޤީޤު ކުރަމުންދާ މައްސަލައަކީ 1 މާރިޗު 2020 ވަނަ ދުވަހު (ނަން އުނިކޮށްފައި) ފަރާތުން ފުލުހުންނަށް ހުށަހެޅުއްވުން އެ ސަރިވިސްގެ ނަމްބަރު: 450607 އިން ތަޙުޤީޤު ކުރާ [illegible]، [illegible] ފުލުހުންގެ ފަރާތުން މައްސަލަ [illegible] ފަރާތުގެ [illegible] [illegible] އެއްވެސް ފިޔަވަޅެއް ނުލާ އޭގެ 8 މަސް ފަހުން ފުލުހުންގެ ފަރާތުން މިމައްސަލަ ތަޙުޤީޤު ކުރަމުން ވެފައިވާ [illegible] [illegible] [illegible] ކޯޓު އަމުރު [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާއެވެ.

- ދެވަނަ ނުކުތާއަކީ: ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ އަމުރުގެ ދަށުން ފުލުހުން ހިފަހައްޓާފައިވާ [illegible] [illegible] ފަރާތުން މައްސަލަ ފުލުހުންނަށް ހުށަހެޅުމުގެ [illegible] ނުކުތާއެވެ.

- ތިންވަނަ ނުކުތާއަކީ: ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/ECA/2020/623 އަމުރުގެ ދަށުން ފުލުހުން ހިފަހައްޓާފައިވާ ކޯޓުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާއެވެ.

03- ޖުވެނައިލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/ECA/2020/623 ކޯޓު އަމުރާއި އެއަމުރު އިސްތިއުނާފު ކުރުމަށް އަޙްމަދު ސާލިހުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި، އިސްތިއުނާފާ ގުޅިގެން

މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުން ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ ވާހަކަތަކާއި، މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ލިޔެކިޔުންތަކަށް ބަލާއިރު އަންނަނިވި ކަންތައްތައް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

- **ވަކީލުން މުވައްކިލު [illegible] [illegible] [illegible]،** މި [illegible] ވަކީލުން މުވައްކިލު [illegible] އާއި ވަކީލުން ހުސައިން މަޖީދު ތާއީދުކުރައްވައެވެ.

3.1- ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ މައްސަލައިގައި 29 ޑިސެމްބަރު 2020 ވަނަ ދުވަހުގެ 20:38 ހާއިރު، (ނަން އެނގިފައިނުވާ) [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] (ނަން އެނގިފައިނުވާ) [illegible] ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/ECA/2020/623 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހައިކޯޓުގައި އިސްތިޢުނާފުކުރުމަށް ހުށަހަޅާފައިވާ މައްސަލައެކެވެ.

3.2- ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ހައިކޯޓުގެ އިޚްތިޞާޞްގެ އިތުރުން ކޯޓަށް ބަލައިގަނެވޭނެ ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކާއި ދަށުކޯޓުތަކާއި ޓްރައިބިއުނަލްތަކުގެ ނިންމުންތަކަށް އިސްތިޢުނާފުކުރެވޭނީ ހައިކޯޓަށްކަމަށް ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިގޮތުން މި

ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާގައި ދަށުކޯޓުތަކާއި ޓްރައިބިއުނަލްތަކުގެ ނިންމުންތައް ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރެވޭނެ ހާލަތްތައް ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އަންނަނިވި ހާލަތްތަކެވެ.

ހ. އިސްތިއުނާފުކުރަން ހުށަހަޅާ ހުކުމް ނުވަތަ ނިންމުން [illegible] ޤާނޫނާ [illegible] ޤަބޫލުކުރެވޭނެ ސަބަބެއްނެތި ހުކުމް ނުވަތަ [illegible] ޤާނޫނު [illegible] ނުވަތަ ޤާނޫނު [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

ށ. ހުކުމުގެ ނުވަތަ ނިންމުމުގެ ކުރިއަށް އައި އިޖުރާއަތެއްގައި ހިމެނުނު އަންނަނިވި ބާވަތްތަކުގެ [illegible] [illegible] ސަބަބުން އެ ހުކުމަށް ނުވަތަ ނިންމުމަށް އަސަރު ފޯރާ [illegible] [illegible] [illegible].

1. އަޑުއެހުން ބޭއްވުމުން ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ގޮތާ ޚިލާފުވުން،
2. ހުކުމްކުރި ނުވަތަ ނިންމުން ނިންމި ފަނޑިޔާރަކީ ނުވަތަ ނިޔާވެރިއަކީ އެ މައްސަލައެއް ބެލުމަށް ޝަރުޢީ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ގޮތުން ހުރަސްއަޅާފަދަ ސަބަބެއް [illegible] ފަނޑިޔާރަކު ނުވަތަ ނިޔާވެރިއަކު ކަމުގައިވުން،
3. ހުކުމުގައި ނުވަތަ ނިންމުމުގައި ހުކުމް ކުރި ނުވަތަ ނިންމުން ނިންމި ފަނޑިޔާރު ނުވަތަ ނިޔާވެރިޔާގެ ސޮއި ނެތުން،
4. ހުކުމުގެ ނުވަތަ ނިންމުމުގެ ސަބަބުތައް ބަޔާންކޮށްފައި ނެތުން، މިފަދައިންނެވެ. އަދި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ގަވާއިދުގެ 27 ވަނަ މާއްދާގައިވެސް މިކަންތައްތައް މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

3.3- ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 43 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރު ޤާނޫނީ ގޮތުން [illegible] [illegible] [illegible] ހަމައެކަނި [illegible] [illegible] ނުވަތަ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 43 ވަނަ މާއްދާއިން ހުއްދަކުރާ މިންގަނޑަކަށް ވާސިލުނުވާކަމާއި، ޤާނޫނީ ގޮތުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅާފައި ކަމަށް ދައްކައިދޭ ބުނާ ބުނުން ނުވަތަ ޢާއްމުކުރަންޖެހޭ މިންވަރަކަށް ހިމެނޭކަމަށް ޢާއްމުމަޞްލަޙަތާގުޅޭ ނުވާކަމަށް ބުނާ ބުނުން ނުވަތަ ޤާނޫނީ ފާހަގަކުރުން ދިފާޢުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ސުވާލެއް ނުވާކަމަށް ބުނާ ބުނުން ނުވަތަ ޤަރާރުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނާ ބުނުން ނުވަތަ އިންސާފަށް ހުރަސް އެޅިފައިވާ ކަމަށް ބުނާބުނުމުގެ އިތުރުކަމެއް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދެވިފައިނުވާތީއާއި، ޤާނޫނީ ގޮތުން ގޮތެއް ކަނޑައަޅާފައި ކަމަށް ބުނާނަމަ ނުވަތަ ޢާއްމުކުރަންޖެހޭ މިންވަރަކަށް ހިމެނޭކަމަށް ޢާއްމުމަޞްލަޙަތާގުޅޭ ނުވާކަމަށް ބުނާނަމަ ނުވަތަ ޤާނޫނީ ފާހަގަކުރުން ދިފާޢުކުރުމަށް ޤާނޫނީ ސުވާލެއް ނުވާކަމަށް ބުނާނަމަ ނުވަތަ ޤަރާރުތަކާ ޚިލާފަށް ކަމަށް ބުނާނަމަ ނުވަތަ އިންސާފަށް ހުރަސް އެޅިފައިވާ ކަމަށް ބުނާނަމަ އެކަމުގައި އެފަދަ ޤާނޫނީ ބަޔާނެއް ހުށަހެޅިފައިނުވާތީ އެ ދަޢުވާގައި އިސްތިއުނާފު ކުރަން ފަރާތުން ސާބިތު ބުނާބުނުމުގެ ސުޕްރީމްކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-L/91 ނަންބަރު ފަސްކުރެވިފައިވާ ފާހަގަކުރެވިފައިވާތީ، އަދި އެކަމުގައި ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު) އާއި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ގަވާއިދާއި ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2019/SC-L/91 އަށް ބެލުމުންވެސް އެނގޭތީ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބަލާނެގޮތުގެ މުޤައްރިރު ނުވަތަ ޖަދުވަލު ބޭނުންކުރެވޭ އެ މައްސަލައެއް ނިންމުމުގައި ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް ނިންމިކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ސަބަބުތަކެއް ހުރުން ނުވަތަ ޤާނޫނީ ތަޠްބީޤު ކުރުމުގައި ނުވަތަ ޤާނޫނީ މުއާމަލާތުގައި ކުށެއް ހިނގައިފައިވާކަން ޤަބޫލުކުރެވޭ ނުވަތަ އެ ނިންމުމަކީ ވާޖިބުވުމުގައި ޝަރުޢީ އުޞޫލު ގޯސްކަމަށް ފާހަގަ އެ ކަމުގެ ހުރި ޤާނޫނީ ނުކުތާތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށްގެން ކަމަށްވާތީ، ޤާނޫނީ ނުކުތާއެއް ހަމަޖެހޭގޮތުގައި ފާހަގަކޮށް އެ ޤާނޫނީ ނުކުތާގައި ހުރި ޤާނޫނީ ބަލުމަކާނުލާ ބަޔާންކޮށް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން ސާބިތުކޮށްދެވިފައިނުވާތީވެ.

3-4 ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/ECA/2020/623 ކޯޓު އަމުރު އިސްތިއުނާފުކޮށް ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކާއި ހައިކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ނުކުތާތައް ބިނާކޮށްފައިވަނީ މުޅިންވެސް މައްސަލައިގެ ތަފްސީލުގައި [illegible] [illegible] [illegible] ހުރި ކަންތައްތަކާއި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. އަދި ހަމައެއާއެކު ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/ECA/2020/623 ކޯޓު އަމުރަކީ [illegible] އަދި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/ECA/2020/623 ކޯޓު [illegible] ނުވެއެވެ.

ވީމާ، [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާތަކުގެ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ޤާނޫނު ނަންބަރު 22/2010 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޯޓުތަކުގެ ޤާނޫނު)ގެ 43 ވަނަ މާއްދާގައި [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/ECA/2020/623 ކޯޓު އަމުރު ބާޠިލު

ކުރަންޖެހޭ ފަދަ ޤާނޫނީ އަދި ޝަރުޢީ ސަބަބެއް ނެތްކަމަށް މި މައްސަލަ ބަލާ ފަނޑިޔާރުންނަށް ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

- **ޙުކުމް:**

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު ކަންތައްތައް އެގޮތުގެ މަތިން ހުރުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 145-J/ECA/2020/623 ކޯޓު އަމުރަށް ބަދަލު ގެންނަންޖެހޭކަމެއް ނެތްކަމަށް މި ޤަޟިއްޔާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ކަނޑައަޅައި، އެގޮތުގެ މަތިން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.